

KASUTUS – JA HOOLDUSJUHEND

Pärnu rannatee

Objekti aadress: Pärnu linn, Pärnu supelranda teenindav tee,

Projekt Töö nr.1-16/2017,06 (OÜ Teehoiu Partnerid)

Käesolev kasutus- ja hooldusjuhend on koostatud heas usus kindlustamaks Pärnu superanda teenindava tee (edaspidi Pärnu rannatee) otstarbekohane kasutamine, tee vastupidamine, eksploatatsioon ning kasutusmugavus maksimaalseks ajaperioodiks.

Pärnu rannatee haldaja peab peale tööde üleandmist-vastuvõttu regulaarselt kontrollima Pärnu rannatee ja selle puitosa korrasolekut. Seda peab jälgima **mitte harvem kui 1 kord kvartalis**. Sõltuvalt kasutustihedusest tuleks vajadusel kontrolli teostada ka tihemini. **Kõiki kinnitussõlmi soovitab puitosa valmistaja/tarnija vähemalt üks kord aastas üle kontrollida ja vajadusel kruvi ja poltühendusi pingutada ning kontrollida ka naelühendusi.**

Tavapraktika põhjal on puitkonstruktsioon esimese kasutusaasta kevade lõpuks/suve alguseks (sõltuvalt ilmastikust) saavutanud piisava kuivuse ning puit on konstruktsioonis piisavald "ära surnud". Seetõttu tavapraktika kogu konstruktsiooni pingutamise osas on esimese aasta kevadsuvel.

Jälgida, et Pärnu rannatee laudise (nõ. käiguosa) kinnitusnaelad pole järele andnud, laudis on jäigalt kinnitatud laakidele ning ei kujuta kasutajatele mingisugust ohtu. Käsipuu/piire on korralikult fikseeritud ning puuduvad igasugused lahtised detailid. Pingid „palk” on kinnitatud laudisele ning ei kujuta Pärnu rannatee kasutajale mingisugust ohtu.

Pärnu rannatee ehitaja poolne soovitus on pidada objekti kohta päevikut, kus on fikseeritud objekti kontrolli teostamise aeg, isik ning võimalikud lahendamist nõudvad mured.

Regulaarse rannatee kontrolli käigus tuleb üle kontrollida:

- kas kõik puitosad on terved;
- kas puitosad kinnituvad tugevalt metall- ja puitkonstruktsiooni külje ning ükski detail ei liigu;
- kas puitosade omavahelised ühendused on pingul ning konstruktsioon tervikuna on jäik;
- kas kuskil ei ole ohtlikke lahtiseid detaile;
- kas käsipuu/piire on paigas ning korralikult projektijärgselt kinnitatud

Puitmaterjal on oma loomult „elav materjal“, mis tähendab, et õhuniiskuse-tuule-päikese koosmõjul muutub mõnevõrra puitmaterjali paksus ning laius (nõ. „puit mängib”). Niiskuse muutusest tulenevast kuivamiskahanemisest/paisumisest tulenevalt võib puitmaterjali mõõt muutuda kuni 5% ulatuses (välja arvatud pikikiudu). Sellega seoses on puitosa tarnija poolne soovitus Pärnu rannatee ühendussõlmed kontrollida ning pingutada eriti kevadel ning suvel, kui päikese ning tuule koosmõjul on muuli puitosa kõige enam kuivanud ning sellest lähtudes võivad ühenduskohad vajada pingutamist.

Kui Pärnu rannatee puitosa korrasoleku kontrollimisel ilmneb olulisi vigasid, mis võivad rannatee kasutajatele ohtlikud olla, siis tuleb objekt **koheselt sulgeda** ning vead võimalikult kiiresti likvideerida, kaasates oma ala spetsialistid (nt. asendada ohtlikult lahtine laudis või vigane/ohtlik piire).

Kõik Pärnu rannatee puitdetailid on valmistatud naturaalsest okaspuidust ning ilmastikutingimustele vastupidavuse saavutamiseks autoklaav meetodil sügavimmutatud (immutusklass 3, toon roheline).

UV (ultraviolet) kiirguse mõjul puitmaterjali sügavimmutatud roheline (pigmentaine) toon mõnevõrra tuhmub (sõltuvalt päikese intensiivsusest). Puit muutub toonilt tumedamaks/pleekinumaks, kuid vaatamata sellele ei vähene puitmaterjali vastupidavus ilmastikutingimustele (sügavimmutuse toimeaine on sool, mis ei võimalda elusorganismil puitmaterjalis elada, pikendades sel viisil puidu eluiga). **Algupärase rohelise** tooni võimalikult pikaks säilitamiseks (kaitseks UV kiirgusest tingitud "tuhmumise" vastu) on tootja **soovitus** UV kiirguse vastu kaitsva puiduõliga üle töödelda **igal aastal** (vähemalt päikese poolne puidu pool).

Päikese, tuule ning niiskuse muutuse koosmõjul on loomulik, et puitmaterjali pindmistesse kihtidesse (eriti hõövelmaterjali puhul) tekivad mikrolõhed (tuul ja päike kuivatab vaid puidu pindmise kihi, samal ajal puidu sisekihid on oluliselt suurema niiskusesaldusega – seepärast tekib puitu mikropinge mis omakorda põhjustab mikrolõhed puidu pinnale). See on puitmaterjalile loomulik ning see ei kahjusta konstruktsiooni tugevust. Saematerjali puhul on mikrolõhed pindmistes kihtides vaevu märgatavad, hõövelmaterjali puhul sile pind aga teeb mikrolõhed nähtavaks.

Pikema aja jooksul UV kiirgus, tuul, vihm kuivatab ning kulutab puitosa pindmisi kihte ning seetõttu võib puit muutuda mõnevõrra ebatasasemaks („karvasemaks“), oksad ning puidu sisepinged võivad põhjustada mõningasi kujumuutusi - seda nimetakse puidu loomulikuks kulumiseks ning „puidu mängimiseks“. Samuti on puitmaterjalile iseloomulik „kõmmeldumine“ - sae- ja hõövelmaterjali laiuste 95/100 mm puhul on see vähe märgatav kuid materjali laiuse suurenedes, suureneb ka kõmmelduse tõenäosus ja määr (kõmmeldumine sõltub ka millisest palgi osast on konkreetne laud/pruss lõigatud – servatükk kõmmeldub enam, keskosa tükk kõmmeldub aastarõngaste paiknemise tõttu aga üldjuhul vähem). Kõmmeldumine ning mõningane kujumuutus on puidu kui „elava“ materjali loomulik käitumine.

Juhul, kui seetõttu tekivad Pärnu rannatee puitossa potentsiaalselt ohtlikud kohad, tuleb need koheselt kõrvaldada. Antud juhul soovitus suurema mure korral detail välja vahetada või kasutada liivapaberiga lihvmasinat (nt. käsipuu pinnasileduse hoidmiseks, üles tõusnud oksakoha korrastamiseks või nt. vandaalitsetud pinna taastamiseks).

Puitosa hooldamisel harjata liiv ning tolm puitpinnalt kasutades mitte väga tugevat harjast, mis võib puitosa kahjustada. Võimalusel puhastada suruõhuga. Soovituslikult pesta madala survega veega (soovituslikult mitte survepesuriga, mis eriti ristikiudu pestes võib põhjustada puidukiudude lahtitulemist/”karvasust”). Jooksva vee ning kerge harjamisega pesta laudisosa ja tsiingitud piirdevõrk vastavalt vajadusele, kuid soovituslikult 1 kord aastas tähtajaga 31. mai. Pesemisel mitte kasutada kemikaale.

Talvisel perioodil võib kasutada ATV-d või väiketehnikat lume tõrjumiseks/hooldamiseks Pärnu rannateel. Mehhanismi kaal ei tohi ületada 500 kg ja kui kasutatakse sahka siis see peab olema kummiribaga. Lume lükkamisel tuleb tähelepanu pöörata, et ei kahjustataks süvistatud valgusteid ega laudistee konstruktsioone. Soovitus kasutada lume tõrjumisel lumelabidaid ning lume eemaldamist harjamise abil. Samuti mitte kasutada libeduse tõrjumiseks soola ning muid abrasiivseid puistematerjale, kuna need võivad Pärnu rannatee puitosa või selle valgustust kahjustada.

Purunenud/katkiste puitosade taastamiseks pöörduda all esitatud kontakti poole, viidates Pärnu rannateele.

Ehitaja poolne tugev soovitus: paigaldada Pärnu rannatee peale- ja mahatulekule teadetetahvlid Pärnu rannatee ohutuks kasutamiseks, mis peaks sisaldama järgmist informatsiooni:

- rannatee on kasutamiseks vaid jalakäijatele
- rannateed pole soovitatav kasutada tormi, tugeva tuule, kõrge veetaseme ning muul moel ohtlike ilmastikumõjude korral
- rannatee kasutamine on omal vastutusel

MAP OÜ ei vastuta mistahes mehaaniliste vigastuse, hilisema vandalismi või ebaotstarbekohase kasutuse tõttu tekkinud probleemide eest.

Väljastaja:

Priit Bamberg

priitbamberg@gmail.com

MAP OÜ

Tel: 50 76 768